

Данильченко О. Д.,
*Аспірант кафедри педагогіки,
Житомирський державний університет імені Івана Франка*
Науковий керівник: Вітвицька С. С.,
*доктор педагогічних наук, професор,
професор кафедри педагогіки,
Житомирський державний університет імені Івана Франка*

**ПРОБЛЕМА ПІДГОТОВКИ ВЧИТЕЛЯ ІНФОРМАТИКИ ДО
ФОРМУВАННЯ ІНФОРМАЦІЙНО-ЦИФРОВОЇ КОМПЕТЕНТНОСТІ**

За експертними прогнозами та рейтингами незалежних соціологічних

лабораторій, у 2020 році найбільш затребуваними на ринку праці будуть вміння навчатися впродовж життя, критично мислити, ставити цілі, а також та досягати їх, працювати в команді, спілкуватися в полікультурному середовищі. Але українська школа, на жаль, не готова до таких змін і потребує векторної переорієнтації щодо підготовки сучасної молоді бути кункурентноспроможними в таких умовах. З огляду на це виникає необхідність у створенні інноваційних педагогічних технологій, які сприятимуть розвитку творчого потенціалу та забезпечать успішне становлення кожної окремої особистості і нації в цілому. Можливим вирішенням цього завдання є впровадження у навчальний процес вищої педагогічної школи таких технологій, що спрямовані на формування інформаційно-цифрової компетентності сучасної студентської молоді, оскільки в епоху тотальної інформатизації це стає найбільш затребуваною якістю майбутнього фахівця.

Аналіз наукової та педагогічної літератури доводить, що певні аспекти окресленої проблеми висвітлені у численних наукових працях широкого кола вітчизняних та зарубіжних дослідників (В. Ю. Бикова, О. І. Локшина, У. Мозер, О. В. Овчарук, О. І. Пометун, Дж. Равен, Д. Рікен, О. Я. Савченко, Л. Салганик, М. Спектор, О. М. Спирін та інші), але, оскільки такий напрям є порівняно недавнім, то все одно деякі питання залишаються поза увагою науково-педагогічної спільноти на які треба було б звернути увагу, зокрема проблема підготовки вчителя інформатики до формування інформаційно-цифрової компетентності.

Традиційний спосіб навчання в сучасному вищому навчальному закладі не мотивує студентську молодь до цього процесу. На це є ряд певних причин, зокрема:

1. матеріал підручників затеоретизований, переобтяжений другорядним фактологічним матеріалом;
2. учителі використовують, переважно, застарілі дидактичні засоби;
3. педагогів деморалізує низький соціальний статус та рівень оплати праці. Учитель не має справжньої мотивації до особистісного та професійного зростання.

Варто зауважити, що збільшується розрив між рівнем володіння інформаційно-цифровими технологіями викладачами та студентами, адже деяка частина педагогів просто не вміє досліджувати певні проблеми за допомогою сучасних засобів, працювати з достатньо великими масивами даних, робити і презентувати висновки, співпрацювати зі студентами в режимі он-лайн у напрямку навчальних, соціальних та наукових проектів.

За таких умов ефективність роботи майбутнього вчителя інформатики залежить від рівня його підготовки у вищому навчальному педагогічному закладі, в якому він зможе здобути необхідні теоретичні знання, отримати певні практичні уміння і навички, а також набути спеціальної інформаційно-цифрової компетентності.

Такий підхід вимагає створення певного теоретичного обґрунтування дидактичних засад, наукової розробки варіативних моделей та концептуально об'єднаної системи організаційно-методичного супроводу впровадження інформаційно-цифрової компетентності у навчальний процес, яка як зазначено у Концепції нової української школи [1] передбачає впевнене, а водночас критичне застосування інформаційно-комунікаційних технологій (ІКТ) для

створення, пошуку, обробки, обміну інформацією на роботі, в публічному просторі та приватному спілкуванні.

В наукових дослідженнях, які проводяться в Україні, традиційно використовується поняття ІКТ-компетентності, яке за більшістю основних ознак збігається з прийнятим в країнах Європи поняттям цифрової компетентності. Проте, на думку Г. Солдатової, Е. Зотової, М. Лебешевої та В. Шляпникова, «цифрова компетентність – це не тільки сума загально користувальних і професійних знань і умінь, які представлені в різних моделях ІКТ-компетентності, а й установка на ефективну діяльність і особисте ставлення до неї, засноване на почутті відповідальності». Таким чином, відомості про комп'ютерні пристрої та всесвітню мережу Інтернет та вміння їх використовувати, додає кожному користувачеві зі світу цифрових технологій ще й відповідальність за публікацію власних дописів при спілкуванні. З цим поняттям тісно пов'язане розуміння прав і обов'язків громадянина цифрового світу.

Сучасні освітяни, учні та студенти, особливо у великих містах, володіють реальними можливостями доступу до якісної мережі Інтернет, використовуючи мобільні засоби зв'язку, а, отже, застосовуючи і нові форми взаємодії, що, безумовно, має знайти відображення в навчально-виховному процесі.

Ігнорування і неприйняття педагогами соціальних мережевих сервісів для широкого використання у професійної діяльності несе ще одну загрозу, пов'язану з інформаційними ризиками, що полягають в інформаційній ізоляції від інформаційних джерел, які зараз широко використовуються і у навчанні, і у науці. Крім того, на сьогоднішній день створено безліч корисних соціальних мережевих сервісів, наприклад соціальних каталогів (*social cataloging*), що надають доступ до баз даних наукових статей і цитат; соціальні закладки (*social bookmarking*) для збереження тематичних збірок посилань і обміну ними з колегами; соціальні бібліотеки – спеціальні додатки, які дозволяють користувачам обмінюватися, коментувати, рекомендувати, мати спільний доступ до персональних бібліотек, колекцій аудіо- і відео записів.

Підсумовуючи, можна сказати, що у підготовці майбутнього вчителя інформатики важливо формувати установку на постійне оновлення знань і здобуття спеціальних компетенцій, які забезпечуватимуть розвиток сучасного креативного та успішного педагога.

Список використаних джерел і літератури

1. Концепція нової української школи (ухвалена рішенням колегії МОН 27.10.2016), – С. 11. – [Електронний ресурс].
2. Медийная и информационная грамотность: программа обучения педагогов. Институт ЮНЕСКО по информационным технологиям в образовании, – 2012. – [Електронний ресурс].
3. Солдатова Г. Интернет: возможности, компетенции, безопасность / Солдатова Г., Зотова Е., Лебешева М., Шляпников В.: Методическое пособие для работников системы общего образования. – Часть 1. – Москва : «Гутенберг», – 2013. – 165 с.